

Риёзус солиҳийн / Риёзус солиҳийн / 35-ҳадис

وَعَنْ صُهِيبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «كَانَ مَلِكٌ فِيمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، وَكَانَ لَهُ سَاحِرٌ، فَلَمَّا كَبِرَ قَالَ لِلْمَلِكِ: إِنِّي قَدْ كَبِرْتُ فَأَبْعَثْ إِلَيَّ غُلَامًا أَعْلِمُهُ السِّحْرَ؛ فَبَعَثَ إِلَيْهِ غُلَامًا يُعَلِّمُهُ، وَكَانَ فِي طَرِيقِهِ إِذَا سَلَكَ رَاهِبٌ، فَقَعَدَ إِلَيْهِ وَسَمِعَ كَلَامَهُ فَأَعْجَبَهُ، وَكَانَ إِذَا أَتَى السَّاحِرَ مَرَّ بِالرَّاهِبِ وَقَعَدَ إِلَيْهِ، فَإِذَا أَتَى السَّاحِرَ ضَرَبَهُ، فَشَكَا ذَلِكَ إِلَى الرَّاهِبِ فَقَالَ: إِذَا حَشِيتَ السَّاحِرَ فَقُلْ: حَبَسَنِي أَهْلِي، وَإِذَا حَشِيتَ أَهْلَكَ فَقُلْ: حَبَسَنِي السَّاحِرُ.

فَبَيْنَمَا هُوَ عَلَى ذَلِكَ؛ إِذْ أَتَى عَلَى دَابَّةٍ عَظِيمَةٍ قَدْ حَبَسَتْ النَّاسَ فَقَالَ: الْيَوْمَ أَعْلَمُ: السَّاحِرُ أَفْضَلُ أَمْ الرَّاهِبُ أَفْضَلُ؟ فَأَخَذَ حَجْرًا فَقَالَ: اللَّهُمَّ، إِنْ كَانَ أَمْرُ الرَّاهِبِ أَحَبَّ إِلَيْكَ مِنْ أَمْرِ السَّاحِرِ فَاقْتُلْ هَذِهِ الدَّابَّةَ حَتَّى يَمْضِيَ النَّاسُ، فَرَمَاهَا فَقَتَلَهَا وَمَضَى النَّاسُ، فَأَتَى الرَّاهِبَ فَأَخْبَرَهُ. فَقَالَ لَهُ الرَّاهِبُ: أَيُّ بَيْتِي؛ أَنْتَ الْيَوْمَ أَفْضَلُ مِنِّي، قَدْ بَلَغَ مِنْ أَمْرِكَ مَا أَرَى، وَإِنَّكَ سَتُبْتَلَى، فَإِنْ ابْتُلِيتَ فَلَا تَدُلَّ عَلَيَّ.

وَكَانَ الْغُلَامُ يُبْرِي الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ، وَيُدَاوِي النَّاسَ مِنْ سَائِرِ الْأَدْوَاءِ، فَسَمِعَ جَلِيسٌ لِلْمَلِكِ كَانَ قَدْ عَمِيَ، فَأَتَاهُ بِهَدَايَا كَثِيرَةٍ فَقَالَ: مَا هَهُنَا لَكَ إِنْ أَنْتَ شَفَيْتَنِي، فَقَالَ إِنِّي لَا أَشْفِي أَحَدًا، إِنَّمَا يَشْفِي اللَّهُ تَعَالَى، فَإِنْ آمَنْتَ بِاللَّهِ تَعَالَى دَعَوْتُ اللَّهَ فَشَفَاكَ، فَأَمَّنَ بِاللَّهِ فَشَفَاهُ اللَّهُ تَعَالَى، فَأَتَى الْمَلِكَ فَجَلَسَ إِلَيْهِ كَمَا كَانَ يَجْلِسُ، فَقَالَ لَهُ الْمَلِكُ: مَنْ رَدَّ عَلَيْكَ بَصْرَكَ؟ قَالَ: رَبِّي، قَالَ: وَلَكَ رَبٌّ غَيْرِي؟! قَالَ: رَبِّي وَرَبُّكَ اللَّهُ، فَأَخَذَهُ فَلَمْ يَزَلْ يُعَذِّبُهُ حَتَّى دَلَّ عَلَى الْغُلَامِ، فَجِئَ بِالْغُلَامِ، فَقَالَ لَهُ الْمَلِكُ: أَيُّ بَيْتِي؛ قَدْ بَلَغَ مِنْ سِحْرِكَ مَا نَبْرِي الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَتَفَعَّلُ وَتَفْعَلُ! فَقَالَ: إِنِّي لَا أَشْفِي

أَحَدًا، إِنَّمَا يَشْفِي اللَّهُ تَعَالَى، فَأَخَذَهُ فَلَمْ يَزَلْ يُعَذِّبُهُ حَتَّى دَلَّ عَلَى الرَّاهِبِ، فَجِئَ بِالرَّاهِبِ فَقِيلَ لَهُ: ارْجِعْ عَن دِينِكَ، فَأَبَى، فَدَعَا بِالْمِنْشَارِ، فَوَضِعَ الْمِنْشَارَ فِي مَفْرَقِ رَأْسِهِ، فَشَقَّهُ حَتَّى وَقَعَ شِقَّاهُ، ثُمَّ جِئَ بِجَلِيسِ الْمَلِكِ فَقِيلَ لَهُ: ارْجِعْ عَن دِينِكَ، فَأَبَى، فَوَضِعَ الْمِنْشَارَ فِي مَفْرَقِ رَأْسِهِ، فَشَقَّهُ بِهِ حَتَّى وَقَعَ شِقَّاهُ.

ثُمَّ جِئَ بِالْغُلَامِ فَقِيلَ لَهُ: ارْجِعْ عَن دِينِكَ، فَأَبَى، فَدَفَعَهُ إِلَى نَعْرٍ مِنْ أَصْحَابِهِ فَقَالَ: اذْهَبُوا بِهِ إِلَى جَبَلٍ كَذَا وَكَذَا، فَاصْعَدُوا بِهِ الْجَبَلَ، فَإِذَا بَلَغْتُمْ ذِرْوَتَهُ: فَإِنْ رَجَعَ عَن دِينِهِ وَإِلَّا فَاطْرَحُوهُ فَذَهَبُوا بِهِ فَصَعِدُوا بِهِ الْجَبَلَ فَقَالَ: اللَّهُمَّ، اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ، فَرَجَفَ بِهِمُ الْجَبَلُ فَسَقَطُوا، وَجَاءَ يَمْشِي إِلَى الْمَلِكِ، فَقَالَ لَهُ الْمَلِكُ: مَا فَعَلَ أَصْحَابُكَ؟ فَقَالَ: كَفَانِيهِمُ اللَّهُ تَعَالَى، فَدَفَعَهُ إِلَى نَعْرٍ مِنْ أَصْحَابِهِ فَقَالَ: اذْهَبُوا بِهِ فَاحْمِلُوهُ فِي قُرْفُورٍ وَتَوَسَّطُوا بِهِ الْبَحْرَ، فَإِنْ رَجَعَ عَن دِينِهِ وَإِلَّا فَاقْدِفُوهُ، فَذَهَبُوا بِهِ فَقَالَ: اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ، فَاذْكَرْتُمْ بِهِمُ السَّفِينَةَ فَعَرَفُوا، وَجَاءَ يَمْشِي إِلَى الْمَلِكِ. فَقَالَ لَهُ الْمَلِكُ: مَا فَعَلَ أَصْحَابُكَ؟ فَقَالَ: كَفَانِيهِمُ اللَّهُ تَعَالَى. فَقَالَ لِلْمَلِكِ: إِنَّكَ لَسْتَ بِقَاتِلِي حَتَّى تَفْعَلَ مَا أَمُرُكَ بِهِ. قَالَ: مَا هُوَ؟ قَالَ: تَجْمَعُ النَّاسَ فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ، وَتَصْلُبُنِي عَلَى جِدْعٍ، ثُمَّ حُذِّ سَهْمًا مِنْ كِنَانَتِي، ثُمَّ وَضَعِ السَّهْمَ فِي كَبِدِ الْقَوْسِ ثُمَّ قُلْ: بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْغُلَامِ ثُمَّ ازْمِ، فَإِنَّكَ إِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ قَتَلْتَنِي.

فَجَمَعَ النَّاسَ فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ، وَصَلَبَهُ عَلَى جِدْعٍ، ثُمَّ أَخَذَ سَهْمًا مِنْ كِنَانَتِهِ، ثُمَّ وَضَعِ السَّهْمَ فِي كَبِدِ الْقَوْسِ، ثُمَّ قَالَ: بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْغُلَامِ، ثُمَّ رَمَاهُ فَوَقَعَ السَّهْمُ فِي صُدْغِهِ، فَوَضَعَ يَدَهُ فِي صُدْغِهِ فَمَاتَ. فَقَالَ النَّاسُ: آمَنَّا بِرَبِّ الْغُلَامِ، فَأَتَى الْمَلِكُ فَقِيلَ لَهُ: أَرَأَيْتَ مَا كُنْتَ تَحْذَرُ؟ قَدْ وَاللَّهِ نَزَلَ بِكَ حَذْرُكَ، قَدْ آمَنَ النَّاسُ.

فَأَمَرَ بِالْأَحْدُودِ بِأَفْوَاهِ السِّبْكَ فَحُدَّتْ، وَأَضْرَمَ فِيهَا النَّبْرَانَ وَقَالَ: مَنْ لَمْ يَرْجِعْ عَن دِينِهِ فَأَفْحِمُوهُ

فِيهَا - أَوْ قِيلَ لَهُ: افْتَحِم - فَفَعَلُوا، حَتَّى جَاءَتْ امْرَأَةٌ مَعَهَا صَبِيٌّ لَهَا، فَتَقَاعَسَتْ، فَقَالَ لَهَا الْعَلَامُ:

يَا أُمَّهُ اصْبِرِي فَإِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ «رَوَاهُ مُسْلِمٌ [3005].»

«ذِرْوَةُ الْجَبَلِ» أَي: أَعْلَاهُ، وَهِيَ بِكَسْرِ الدَّالِ الْمُعْجَمَةِ وَضَمِّهَا وَ«الْفُرْقَانُ» بضمّ القافَيْنِ: تَوْعُّغٌ مِنْ

السُّفْنِ وَ«الصَّعِيدُ» هُنَا: الْأَرْضُ الْبَارِزَةُ، وَ«الْأَخْدُودُ»: الشُّفُوقُ فِي الْأَرْضِ كَالنَّهْرِ الصَّغِيرِ

وَ«أَضْرَمَ» أَوْقَدَ «وَأَنْكَفَأَتْ» أَي: انْقَلَبَتْ، وَ«تَقَاعَسَتْ» تَوَقَّفَتْ وَجَبَّئَتْ.

Суҳайб розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «Сизлардан аввал ўтган умматлардан бирида бир подшоҳ ўтган экан. Унинг сеҳргари бор экан. Сеҳргар қариганда подшоҳга: «Мен қариб қолдим. Менга бир ёш йигит берсанг, сеҳрни ўргатиб қўйсам», деди. Подшоҳ унга сеҳр ўргатиш учун бир йигитни берди. У йўлда кетаётса, бир роҳиб бор экан, унинг ёнига ўтирди. Унинг сўзларини эшитиб, ёқтириб қолди. Ҳар сафар сеҳргарнинг олдига борса, роҳибнинг олдидан ўтар ва у билан ўтириб қолар, сеҳргарнинг олдига (кеч қолиб) борса, у урар эди. У бу ҳақда роҳибга шикоят қилди. Шунда у: «Сеҳргардан кўрқсанг, унга «Мени уйимдагилар ушлаб қолишди», дегин. Уйимдагилардан кўрқсанг, «Мени сеҳргар ушлаб қолди», дегин», деди. Шундай қилиб, бир куни кетаётса, баҳайбат, даҳшатли бир махлуқ одамларни ўтказмай қўйган экан. Шунда у «Мана энди сеҳргар афзалми, роҳиб афзалми - билиб оладиган бўлдим», деди. Бир тошни олиб, «Аллоҳим, агар роҳибнинг иши Сенга сеҳргарнинг ишидан маҳбуброқ бўлса, мана шу ҳайвонни ўлдиргин, одамлар ўтиб кетсин» деб, тошни отган эди, ҳайвон ўлиб, одамлар ўтиб кетишди. У роҳибнинг олдига келиб, бўлган воқеани айтиб берган эди, роҳиб унга «Болажоним, кўриб турибманки, энди сен мандан афзал даражага етибсан. Энди синовларга дуч келасан, ўшанда мени айтиб қўймагин», деди. Йигит кўрларни, песларни ва одамларнинг бошқа дардларини даволайдиган бўлди. Буни подшоҳнинг аъёнларидан бири эшитиб қолди. У кўр бўлиб қолган эди. У йигитга кўп ҳадялар келтириб, «Агар менга шифо берсанг, мана шуларнинг ҳаммаси сеники», деди. Йигит: «Мен ҳеч кимга шифо бера олмайман, шифони фақат Аллоҳ беради. Агар сен Аллоҳга иймон келтирсанг, мен дуо қиламан, У Зот сенга шифо беради», деди. У Аллоҳга иймон келтирган эди, Аллоҳ унга шифо берди. Унинг кўзи тузалгач, у подшоҳнинг ёнига бориб, аввалгидек ўтирди. Подшоҳ ундан: «Кўзингни ким қайтариб берди?» деб сўради. У «Роббим», деди. (Подшоҳ) «Мендан бошқа Роббинг борми?» деди. У бўлса: «Менинг ҳам, сенинг ҳам Роббимиз - Аллоҳ», деди. У уни ҳибсга олиб, қийноққа солган эди, охири йигитни айтиб қўйди. Ниҳоят, йигитни келтиришди. Подшоҳ унга:

«Болажоним, сеҳрда кучайиб, кўр, пес ва бошқа касалларни даволайдиган, фалон-фалон ишларни қиладиган бўлиб кетибсанми?» деди. У: «Мен ҳеч кимга шифо бермайман, шифони фақат Аллоҳ беради», деди. Подшоҳ уни ҳам қийноққа солган эди, охири роҳибни айтиб қўйди. Роҳибни келтиришди. Унга «Динингдан қайт», деган эди, бош тортди. Арра опкелтириб, бошининг ўртасидан арра солишган эди, иккига бўлиниб тушди. Сўнг подшоҳнинг аъёнини ҳам олиб келиб, унга ҳам «Динингдан қайт», дейишди. У ҳам бош тортган эди, унинг ҳам бошининг ўртасидан арра солишган эди, иккига бўлиниб тушди. Сўнгра йигитни келтириб, унга ҳам «Динингдан қайт», дейишди. У ҳам бош тортди. Шунда подшоҳ йигитни бир неча одамларига топшириб, «Уни олиб, фалон тоққа боринглар. Тоққа олиб чиқинглар, чўққисига етганингизда динидан қайтса қайтди, бўлмаса улоқтириб юборинглар», деб буюрди. Уни олиб бориб, тоққа чиқишди. Шунда у: «Аллоҳим, буларга Ўзинг истаганингдек кифоя қил», деди. Бирдан тоғ силкиниб, ҳаммалари қулаб тушишди, у эса подшоҳнинг олдига келди. Подшоҳ ундан: «Шерикларинг нима бўлди?» деб сўради. У: «Аллоҳ уларга кифоя қилди», деди. У йигитни яна бир неча одамларига топшириб, «Буни қайиқда денгизнинг ўртасига олиб боринглар, динидан қайтса қайтди, бўлмаса ташлаб юборинглар», деди. Уни олиб кетишди. У яна: «Аллоҳим, буларга Ўзинг истаганингдек кифоя қил», деб дуо қилди. Қайиқ ағдарилиб, подшоҳнинг барча одамлари ғарқ бўлишди. У эса яна подшоҳнинг олдига келди. Подшоҳ унга: «Шерикларинг нима бўлди?» деди. У: «Аллоҳ уларга кифоя қилди», деб, подшоҳга: «Менинг айтганимни қилмагунигча мени ўлдирма олмайсан», деди. «У нима?» деди у. (Йигит) «Ҳамма одамларни бир тепаликка тўплайсан, мени дарахтга осасан, ўқдонимдан бир ўқ оласан, уни камонга қўйиб, сўнг «Мана шу йигитнинг Робби - Аллоҳнинг номи билан», деб менга қараб отасан, шундагина мени ўлдиришинг мумкин», деди. У одамларни бир тепаликка тўплаб, уни дарахтга осди. Сўнг унинг ўқдонидан бир ўқни олиб, камонга қўйиб, «Мана шу йигитнинг Робби - Аллоҳнинг номи билан», деб отган эди, ўқ йигитнинг чаккасига тегди. Йигит қўлини ўқ теккан жойга - чаккасига қўйганча жон берди. Шунда одамлар: «Шу йигитнинг Роббига иймон келтирдик! Шу йигитнинг Роббига иймон келтирдик! Шу йигитнинг Роббига иймон келтирдик!» дейишди. Сўнг подшоҳга келиб, «Аллоҳга қасам, мана энди сен кўрққан нарса содир бўлди, одамларнинг ҳаммаси иймонга келди», дейишди. Шунда у йўлларнинг бошида чоҳлар қазиган фармон берди. Чоҳлар қазилиб, ичига олов ёқилди. Сўнг у: «Ким динидан қайтмаса, ўша ерда куйдириб ташлансин» [ёки «унга ўзинг туш» дейилсин], деди. Шундай қилишди. Эмизикли боласи бор бир аёл ҳам келди. У ўзини олиб қочган эди, гўдак тилга кириб, «Сабр қилинг, онажон, сиз ҳақ йўлдасиз», деди».

Имом Муслим ривоятлари.

HADIS.ISLOM.UZ
NUBUVVAT MARVARIDLARI